

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Потік (група) 5E

Декан факультету управління та бізнесу
назва факультету

2016 – 2017

проф. _____ І.А.Дмитрієв
вчене звання підпис прізвище та ініціали

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

навчальної дисципліни Договірне право та інтелектуальна власність
(повна назва навчальної дисципліни)

підготовки магістра
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 073 Менеджмент

(шифр за ОПП _____)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів <u>3</u>	<u>нормативна</u>	
Кількість годин <u>90</u>	(нормативна, за вибором ВНЗ, за вибором студента)	
Семестр викладання дисципліни	<u>дев'ятий</u>	<u>одинадцятий</u>

	Порядковий номер семестру	Порядковий номер семестру
Вид контролю:	залік	
Розподіл часу:		
- лекції (годин)	16	
- практичні, семінарські (годин)	8	
- самостійна робота студентів (годин)	58	
залік		

¹ якщо програма використовується для підготовки фахівців декількох напрямів підготовки (спеціальностей), то перерахувати усі

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний тиждень	Назва теми лекційного матеріалу	Кількість годин		Назва ПР	Кількість годин		Назва СРС	Кількість годин		Література
		очна	заочна		очна	заочна		очна	заочна	
		3	4		5	6		7	8	
Розділ 1. Загальні положення договірного права										
	Тема 1. Поняття та загальна характеристика договірного права в Україні Публічно-правові та приватно-правові відносини в підприємстві. Поняття і предмет договірного права. Метод і принципи договірного права та їх закріплення в чинному законодавстві. Свобода договору та випадки її обмеження. Система договірного права та характеристика його основних інститутів (складових). Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та права. Договір та акти державних органів	1		Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та права. Договір та акти державних органів.	1		Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та права. Збитки та їх складові. Співвідношення збитків та неустойки.	3		
	Тема 2. Загальні положення про договори у господарській діяльності Поняття зобов'язання і договору, співвідношення зобов'язання і договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Поняття підприємницького (господарського) договору та функції договору в господарській діяльності.	1		Порядок укладання господарських договорів. Пропозиція (оферта) та її види. Умови дійсності оферти. Зміст господарського договору. Підстави та			Договір та акти державних органів. Відповідальність за порушення договірних зобов'язань в сфері підприємств за Господарським та	3		

	Класифікація договорів у господарській діяльності: за суб'єктивним складом, метою укладення та ін. Попередній договір. Форма підприємницького договору та наслідки недотримання форми договору в господарських відносинах			наслідки визнання договорів недійсними і неукладеними. Підстави та порядок внесення змін до договору. Порядок та підстави розірвання договору за законодавством України.			Цивільним кодексами України. Підстави та умови відповідальності за порушення умов договору.			
	Тема 3. Виконання договірних зобов'язань суб'єктами господарювання (підприємцями) Поняття виконання договірних зобов'язань та порядок виконання умов договору. Вимоги виконання господарського зобов'язання щодо суб'єкта, часу, місця, способу. Заміна осіб у договірному зобов'язанні: відступлення права вимоги та переведення боргу. Випадки обмеження зміни осіб у договірному зобов'язанні. Підстави та порядок припинення договірних зобов'язань крім виконання зобов'язань за домовленістю сторін, неможливістю виконання, смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи	1		Загальна характеристика способів забезпечення виконання договірних зобов'язань у підприємстві (неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава та притримання). Підстави виникнення правових засобів забезпечувального характеру. Інші способи забезпечення договору	1		Порядок стягнення неустойки за порушення умов договору. Підстави та порядок внесення змін до договору. Порядок та підстави розірвання договору за законодавством України.	4		
	Тема 4. Договори про передачу майна у власність Загальна характеристика договору купівлі-продажу та його види. Загальна характеристика договору роздрібною купівлі-продажу. Порядок заняття торговельною діяльністю і правила обслуговування населення. Відповідальність суб'єктів підприємництва за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців. Поняття та ознаки оптової купівлі-продажу. Суб'єкти оптової торгівлі, їх права та обов'язки. Предмет договору оптової купівлі-продажу. Поняття та значення товарних бірж, порядок їх створення та функціонування. Учасники біржової торгівлі. Порядок установлення правил біржової торгівлі. Договір постачання, сторони та істотні умови. Міжнародні правила тлумачення	1		Договір міни: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі (дарування). Приватизація державного та комунального майна в Україні. Суб'єкти приватизації та порядок визначення способу приватизації майна в Україні (аукціон, тендер тощо). Особливості укладання договору купівлі-продажу в процесі приватизації та його зміст			Договір міни: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі (дарування). Приватизація державного та комунального майна в Україні. Суб'єкти приватизації та порядок визначення способу приватизації майна в Україні (аукціон, тендер тощо). Особливості укладання договору купівлі-продажу в процесі приватизації та його зміст	4		

	торговельних термінів «ІНКОТЕРМС». Договір контрактації. Порядок закупівлі товарів, робіт та послуг за державні кошти. Відповідальність за порушення порядку закупівель.									
	Тема 5. Договори про передачу майна в користування. Поняття та зміст договору найму (оренди). Загальна характеристика прав та обов'язків сторін за договором оренди. Предмет договору оренди. Порядок визначення розміру орендної плати та порядок внесення плати за користування орендованим майном. Особливості використання предмета оренди, зміна порядку використання орендованого майна. Порядок передачі майна в суборенду. Підстави для відмови від договору оренди та розірвання договору оренди. Види договорів найму (оренди). Поняття договору прокату та особливості правового регулювання. Особливості оренди державного в комунального майна. Суб'єкти та предмет договору оренди державного і комунального майна. Правові наслідки припинення або розірвання договору оренди державного та комунального майна	1		Договір лізингу, істотні умови договору лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір: поняття, сторони, істотні умови та їх види	1		Договір лізингу, істотні умови договору лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір: поняття, сторони, істотні умови та їх види	4		
	Тема 6. Договори про виконання робіт. Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду. Випадки заміни та розірвання договору підряду. Порядок і строки пред'явлення позовів у разі виявлення недоліків у роботі. Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального замовника, підрядчика і субпідрядника. Істотні умови договору будівельного підряду. Строки в договорі підряду, (загальні та проміжні), наслідки порушення строків виконання робіт. Поняття кошторису та його види. Особливість передання результатів робіт та порядок оформлення акта прийому-передачі в договорі будівельного підряду.	1		Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи. Об'єкт та предмет договору. Виконання, передання, прийняття та оплата робіт за договором			Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи. Об'єкт та предмет договору. Виконання, передання, прийняття та оплата робіт за договором	4		
	Тема 7. Договори про надання юридичних та фактичних послуг Агентські відносини в сфері	1		Транспортні договори та їх види. Система та види перевезення	1		Транспортні договори та їх види. Система та види перевезення	4		

	господарювання, сторони та предмет договору. Поняття та зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Припинення зобов'язань за договором доручення. Особливості договору комісії за законодавством України. Правовий статус комітента та комісіонера, їх права та обов'язки. Договір консигнації. Умови договору комісії та підстави для відступу від умов договору комісії при його виконанні. Договір зберігання, його істотні умови та форма. Сторони в договорі зберігання. Форма договору зберігання. Строк і ціна в договорі зберігання. Спеціальні види зберігання : зберігання на товарному складі, зберігання речей у готелях, камерах схову, охорона майна державними організаціями, нотаріусом, тощо. Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері підприємництва. Види договору страхування			вантажів, їх правове регулювання. Поняття і види договору перевезення вантажів. Загальна характеристика сторін за договором перевезення вантажів. Істотні умови договору перевезення вантажів. Перевізні документи та їх види. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажів. Договір перевезення пасажирів і багажу. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортної експедиції, сторони та істотні умови. Порядок виконання договору перевезення			вантажів, їх правове регулювання. Поняття і види договору перевезення вантажів. Загальна характеристика сторін за договором перевезення вантажів. Істотні умови договору перевезення вантажів. Перевізні документи та їх види. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажів. Договір перевезення пасажирів і багажу. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортної експедиції, сторони та істотні умови. Порядок виконання договору перевезення			
	Тема 8. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин Загальна характеристика законодавства щодо правового регулювання розрахункових та кредитних відносин. Поняття та загальна характеристика договору позики. Істотні умови договору позики. Відповідальність за порушення договору позики. Поняття та істотні умови кредитного договору. Сторони кредитного договору, поняття фінансової установи та їх види. Права та обов'язки сторін кредитного договору. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань. Банківський вклад та їх види. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу. Відповідальність за порушення умов договору. Правове регулювання безготівкових розрахунків у підприємницькій	2		Правова природа договору банківського рахунка. Сторони за договором банківського рахунка, їх права та обов'язки. Види рахунків та порядок відкриття рахунків банками України суб'єктами господарювання. Підстави та наслідки розірвання договору банківського рахунка			Правова природа договору банківського рахунка. Сторони за договором банківського рахунка, їх права та обов'язки. Види рахунків та порядок відкриття рахунків банками України суб'єктами господарювання. Підстави та наслідки розірвання договору банківського рахунка	4		

	діяльності за законодавством України. Особливості розрахунків із застосування платіжних доручень, чеків, акредитивів та інкасовими дорученнями. Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання								
	Тема 9. Зобов'язання про спільну діяльність Договори про спільну діяльність. Склад майна і порядок здійснення внесків учасниками спільної діяльності. Особливості управління спільною діяльністю. Публічно-правове регулювання договорів щодо спільної діяльності. Поняття договору простого товариства.	1		Засновницький договір про створення юридичної особи. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором	1		Засновницький договір про створення юридичної особи. Права й обов'язки сторін за засновницьким договором	4	
Разом за Розділом 1.		10			5			34	
Розділ 2. Загальні положення інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права									
	Тема 1. Поняття інтелектуальної власності та система Поняття інтелектуальної власності. Інститути інтелектуальної власності. Становлення системи правової охорони інтелектуальної власності: історія та еволюція промислової власності, еволюція авторського права. Місце та роль інтелектуальної власності в економічному та соціальному розвитку держави. Становлення та розвиток законодавства України в сфері інтелектуальної власності. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності	1		Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони	1		Поняття інтелектуальної власності та система її правової охорони	4	3-8;11;14-17;20
	Тема 2. Патентне право Патентне право: поняття, предмет, принципи, джерела. Об'єкти патентного права. Об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Зміст правовідносин у сфері патентного права: набуття прав на винаходи та корисні моделі, набуття прав на промисловий зразок, права та обов'язки власника патенту, порушення прав власника патенту. Оформлення патентних прав.	1		Патентне право			Патентне право	4	1;4-8;10;12;18-29

	Патентування винаходу і промислового зразка в іноземних державах. Правова охорона службових і секретних об'єктів патентного права. Захист патентних прав									
	Тема 3. Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг Право інтелектуальної власності на торговельну марку. Процедура реєстрації торговельної марки. Визнання торговельної марки добре відомою в Україні. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах. Комерційне найменування: загальна характеристика комерційного найменування, майнові права на комерційне найменування. Право інтелектуальної власності на зазначення походження товару. Процедура реєстрації зазначення походження товару. Майнові права інтелектуальної власності на географічне зазначення. Захист зазначення походження товару в актах міжнародного законодавства	1		Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг	1	6	Право інтелектуальної власності на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг	4		4-8;10;12;18-29
	Тема 4. Авторське право Поняття авторського права: об'єкти авторського права, Суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Твори, які не є об'єктами авторського права. Виникнення та строки дії авторського права. Особливості охорони та використання деяких об'єктів авторського права: авторське право на письмові та усні літературні твори, авторське право на інтерв'ю, авторське право на комп'ютерні програми, авторське право на фотографічні твори, авторське право на аудіовізуальні твори, авторське право на твори архітектури. Правила державної реєстрації авторських прав. Вільне використання авторського права	1		Авторське право		6	Авторське право	4		2;4-10;13;18-29
	Тема 5. Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав Поняття суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Виникнення суміжних прав. Особливості правової охорони суміжних прав: права виконавців, права виробників записів, права організації ефірного мовлення. Вільне	1		Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав	1	6	Суміжні права. Захист авторських та суміжних прав	4		4-8;10;18-29

	використання об'єктів суміжних прав . Виникнення та строк дії суміжних прав. Колективне управління авторським правом і суміжними правами . Захист авторського і суміжних прав: поняття захисту авторського і суміжних прав, цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, кримінально-правові способи захисту авторського права і суміжних прав, адміністративно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Найбільш поширені способи порушення авторського права і суміжних прав та боротьба з ними									
15	Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності. Загальна характеристика договорів у сфері інтелектуальної власності. Ліцензійний договір. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір комерційної концесії. Інші договори у сфері інтелектуальної власності	1		Договори у сфері інтелектуальної власності.		6	Договори у сфері інтелектуальної власності.	4		4-8;10;12;19-29
Разом за Розділом 2.		6			3			24		
УСЬОГО		16			8			58		

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

3.1. Основна література

1. Договорная практика : Пособие по претензионно-исковой работе предпринимателя / И.Е. Красько, В.П. Жушман, Н.И. Титов и др. - Х. Оригинал, 1993. - 141 с.
Яковлев, А. К.
2. Договорная дисциплина в строительстве : справочник / А. К. Яковлев, Селезнев, М. К. Фролов. - К. : Будивэльныйк, 1990. - 238 с. - (Библиотека строителя).
3. Новиков, С. Договора в хозяйственной деятельности / С. Новиков, Лобанов, Д. Винокуров. - Х. : Фактор, 2006. - 488 с.
4. Ковалева, Е. Н. Договор перевозки : универс. справ. / Е. Н. Ковалева, ред. Л. Ю. Грудцыной. - М. : Эксмо, 2006. - 191 с.
5. Паращенко, В. Н. Договор поставки продукции / В. Н. Паращенко. - Беларусь, 1989. - 127 с.
6. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. для студ. ІІІ курсу. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К. : Центр навч. літ-ри, 2006. - 277 с.
7. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності : навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
8. Мікульонок І. О. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / І. О. Мікульонок ; КПІ. - К., 2005. - 232 с.
9. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для вищих навч. закладів / За ред. О.П. Орлюк, О.Д.Святоцького. – К.: Видавничий Дім “Ін Юре”, 2007 – 696 с.
10. Право інтелектуальної власності. Академ. курс: Підручник для вищих навч. закладів / За ред. О.А. Підпригори, О.Д.Святоцького. - переробл. та допов. – К.: Концерн Видавничий Дім “Ін Юре”, 2004 – 696 с.
11. Право інтелектуальної власності : схеми та роз'яснення: навч. посіб. / І. І. Ієвіня, В. П. Мироненко, Н. В. Павловська, С. А. Пилипенко. - К. : Контраст, 2007. - 261 с.
12. Селезньова О. Б. Інтелектуальна власність : конспект лекцій / О. Б. Селезньова ; М-во освіти і науки України ; ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2007. - 126 с.
13. Целих Н. М. Інтелектуальна власність : навч.-метод. посіб. / Н. М. Целих ; М-во освіти і науки України, ХНАДУ. - Х. : ХНАДУ, 2007. - 126 с.

3.2. Додаткова література

14. Закон України “Про авторське право і суміжні права” (Відомості Верховної Ради України, № 13 / 2004).
15. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 5. - Ст.141.
16. Цивільний кодекс України: Науково-практичний коментар до розробників Цивільного кодексу України. – К.: Істина. – 928 с.

17. Гражданский процессуальный кодекс Украины.– Харьков 2004.– 224 с.

18. Постанова №5 Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2016 «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав». [Електронний ресурс].
доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>

3.3. Рекомендовані інформаційні ресурси

19. [http //rada.gov.ua](http://rada.gov.ua)
20. [http //www.kmu.gov.ua/main](http://www.kmu.gov.ua/main)
21. [http //www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua)
22. [http //www.mlsp.gov.ua](http://www.mlsp.gov.ua)
23. [http //www.dkrp.gov.ua](http://www.dkrp.gov.ua)
24. [http //www.ukrdzi.com.ua](http://www.ukrdzi.com.ua)

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Комплекти завдань для практичних занять, тестових завдань, проектів, самостійної роботи студентів, тематика рефератів.

Розробник робочої програми: доцент _____ С.В.Селезень
(вчене звання) (підпис) (ПІБ розробника)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії
(повна назва кафедри)

Протокол №1 від «31» серпня 2016 року.
(номер) (дата прийняття) (рік)

Завідуючий кафедрою: доцент _____ О.М.Шершенюк
(вчене звання) (підпис) (ПІБ завідувача кафедри)

Примітки:

1. Робоча навчальна програма (РНП) є основним методичним документом, що визначає технологію за певною формою навчання відповідною кафедрою.

2. РНП визначає рамки технології навчання шляхом розподілу навчального часу за розподілу контрольних заходів та індивідуальних семестрових завдань.

3. РНП розробляється лектором на основі відповідної навчальної програми і робочого плану спеціальності певної форми навчання у 2-х екземплярах на кожний рік навчання і затверджується поточного року навчання: 1 екземпляр – на кафедрі; 2 екземпляр – лектору.